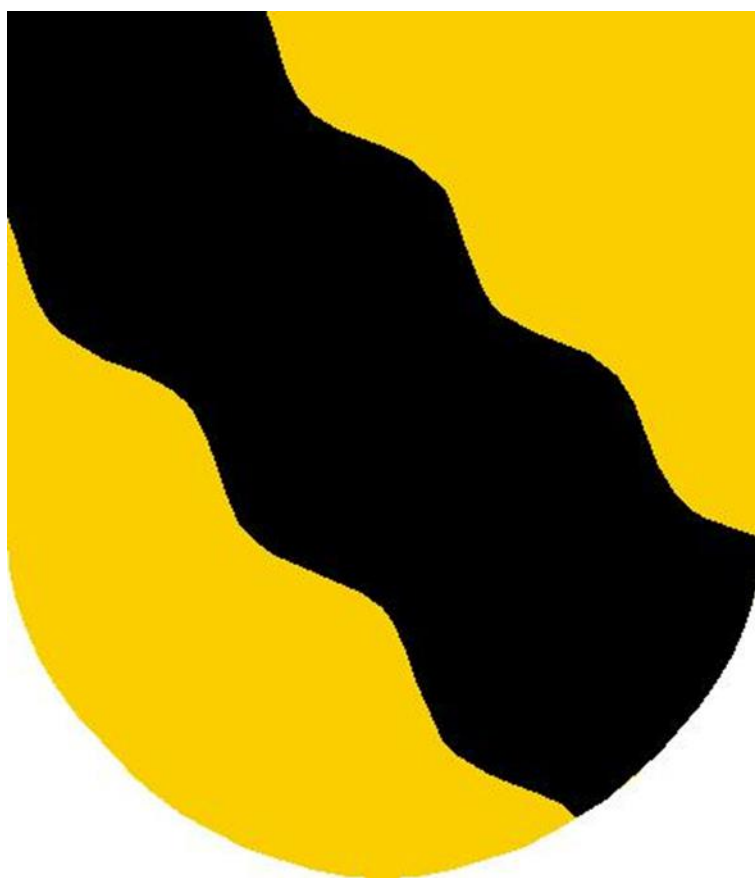

RANTASALMEN KUNTA

LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS JA HYVINVOINTISUUNNITELMA 2022-2025

Hyväksytty
Palvelulautakunta 23.11.2022 § 123
Kunnanhallitus 28.11.2022 § 279
Kunnanvaltuusto 19.12.2022 § 81

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2019-2021

- 1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
- 2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
- 3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2022-2025

- 4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset
- 5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
- 6 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

- 7 Suunnitelman laatijat
- 8 Suunnitelman hyväksyminen

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2019-2021

Valtuustokaudella 2019-2021 yhteistyö palvelutuotannossa jatkui Järvi-Saimaan Palvelut Oy:n ja Suomen Terveystalo Oy:n kanssa. Sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta viranomaistyön palvelutuotanto siirtyi vuoden 2020 alusta Essotelta Sosterille. Ympäristötoimen kuntayhteistyö päättyi vuoden 2020 lopussa. Lomituspalvelut siirtyy Mikkelin kaupungin alaisuuteen vuoden 2022 alusta. Kouluverkko supistui Tuusmäen koulun lakattua kevätlukukauden 2021 loppuun.

Koronapandemia toi omat haasteensa palvelutuotannon järjestämiseen ja suurimpien investointien toteuttamiseen mm. terveyskeskuksen remonti siirtyi tulevaisuuteen. Suunnitelman mukaisia peruskorjauksia on tehty peruskoululla, lukiolla ja Urheilukeskuksella. Uuden paloaseman suunnittelu on aloitettu ja haettu hankkeelle Palosuojelurahaston avustusta. Uuden päiväkodin suunnittelu ja kilpailutus on tehty uudestaan ja rakentaminen alkoi uuden hyvinvointisuunnittelu-kauden alkaessa. Järviluonnonkeskuksen tiloihin remontoitiin Käenkellon ryhmien väistötiloiksi päiväkotia Pikku-Oskari. Mustalahden satamaan on investoitu niin maalaiturin jatkamiseen kuin uusien venepaikkojen rakentamiseen sekä kameravalvontaan. Polttoaineen jakelupisteen rakentamista on suunniteltu myös. Valokuitu laajentui kuntakeskuksesta Aseman ja Asikkalan kylien suuntaan vuonna 2021 operaattorin vetämin hankkein. Asiointipiste on toiminnassa kunnanvirastolla ja palvelusopimukset on tehty neljän eri viranomaisen kanssa.

Kunta on hankerahoituksia hyödyntämällä hakenut paikkakunnan elinvoimaan ja asukkaiden hyvinvointiin lisäpotkua. Valtuustokaudella toteutettiin kunnan hallinnoimia eri toimialoja tukevia hankkeita ja kunta oli rahoitusosuudella mukana lukuisissa eri toimijoiden hallinnoimissa kehittämishankkeissa mm. yritysryhmä-, vesienhoito-, opetus-, varhaiskasvatus- ja kulttuuri ym. hankkeissa.

Kunta on tukenut aktiivisesti kyläyhdistyksiä ja muita yhdistyksiä avustuksin, maatalousyrittäjien hyvinvointia lomitustuen avulla ja yksityisteiden ylläpitoa avustuksin. Paikallisen puhallinorkesterin ja nuorisoteatterin toiminnan mahdollistuminen, musiikki- ja teatterisali Tornadon toimintaympäristö, kansalaisopiston kurssitarjonta yhdistettynä aktiivisiin musiikin ammattilaisiin opettajina ja toimijoina ovat luoneet kulttuuriympäristön, joka on saanut mainetta yli kuntarajojen ja ulkomaita myöten.

Tiukka taloudenpito on asettanut omat rajansa palveluiden järjestämiselle ja tuottanut tulosta kunnan talouden vakauttamiseksi. Aktiivinen kolmas sektori on julkisen sektorin vahva tuki hyvinvoinnin toimenpiteiden toteuttamisen kokonaisuudessa.

Koronapandemia kaikinensa antoi oman leimansa päättyneelle kaudelle ja pysäytti useat hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet. Hyvinvointialueen suunnittelu alkoi uudelleen vuonna 2021.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Tarkastelukaudella 2019-2021 kunnan talouden tasapainotustoimet jatkuivat menestyksekkäästi, osin myös valtion maksaman koronatuen myötävaikutuksella. Valtionosuudet ovat laskeneet hieman tasaantuen, koronakorvausvuotta 2020 lukuunottamatta, ollen reilut 3.500 /asukas ja valtionosuuksien osuus nettokustannuksista oli noin 39 % kauden lopulla. Verotulojen määrä on tarkastelujaksolla kasvanut vuoden 2019 noin 3400 /asukas vuoteen 2021 lähes 4000 /asukas. Vuosikate parani merkittävästi verrattuna edelliseen kauteen ja suhteellinen velkaantuneisuus on saatu hyvin pidettyä kurissa, lainamäärä /asukas on laskenut tarkastelujaksolla vuoden 2019 3236 /asukas ollen vuonna 2021 2030 /asukas.

Väestön määrä on jatkanut laskuaan. Tarkastelukaudella väestön määrä väheni 183 asukkaalla. Huoltosuhde on hitaasti noussut ollen lähes 93 %. Kuntien välinen nettomuutto on kääntynyt positiiviseksi tarkastelukauden lopulla. Lapsiperheiden määrä on ollut noin 28 % perheiden määrästä ja laskua on havaittavissa ja yksinhuoltaja perheiden määrä on ollut lievässä kasvussa lähestyen 20 % (tarkasteluhetkellä vuoden 2021 tiedot puuttuvat). Yhden hengen asuntokuntien määrä on jatkanut kasvuaan, ollen jo noin 45 %. Koulutustasomittain on lievässä kasvussa ja saavutti tason 302,7 vuonna 2020 jääden selvästi alle valtakunnallisen ja maakunnallisen tason.

Työllisten määrä on pysynyt vajaassa 35 % väestöstä. Käytettävissä olevien tulojen määrä (Gini - kerroin) on säilynyt valtuustokauden reilussa 24 ja tämä luku kertoo varsin tasaisesta tulojaosta paikkakunnalla. Kunnan yleinen ja erityisesti lasten pienituloisuusaste on noussut kauden kuluessa (vuoden 2021 tiedot puuttuvat). Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18 - 24 -vuotiaiden osuus on erittäin korkealla tasolla verrattuna muihin vertailualueisiin. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25 - 64 -vuotiaiden määrä on säilynyt alle 2 % vastaavan ikäisestä väestöstä ja taso on alle vertailualueiden tason.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnissa vertailuluvuista 8. ja 9. luokkalaisten ilman ystävää olevien määrä on ilahduttavasti laskenut, mutta terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi tuntevien määrä on noussut yli 30 %. Lukion 1. ja 2. -luokkalaisten ylipainoisia oli vuonna 2021 noin viidennes.

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä olleita 18 - 20-vuotiaita vastaavanikäisestä väestöstä oli vuonna 2020 6,6 % ja vuonna 2021 7,5 %, joka on vertailualueiden korkeimpia määriä. Ahtaasti asuvien lapsiperheiden määrä kaikista lapsiperheistä on hieman laskenut tarkastelujaksolle, ollen 28,8, joka on edelleenki seutua ja maakuntaa selkeästi korkeampi.

Päivähoidossa olleiden 3-5-vuotiaiden määrä on noussut lähelle 80 % vastaavanikäisistä lapsista (vuoden 2021 tiedot puuttuvat). Terveystiedon perustaminen (TEA) perusopetuksessa on ollut vuonna 2019 68 ja vuonna 2021 67, molemmat pistemäärät ovat seutu-, maakunta- ja koko maan tasoa huomattavasti korkeammat. Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit ovat vertailujaksolla olleet yli 3500/1000, joka on vertailualueita selvästi korkeampi arvo.

Mielenterveysperusteisesti sairaspäivärahaa saaneiden 25 - 64 -vuotiaiden osuus on valtuustokaudella hieman laskenut (19,9/1000 v. 2021), ollen vertailualueiden matalin arvo ja vastaavanikäisten työttömyyseläkettäsaavien osuus on noussut 0,5 %-yksikköä (10,6 % v. 2021), joka taas on vertailualueen korkein arvo. Perusterveydenhuollon avohuollon lääkärikäynnit ovat 15-49 -vuotiailla ja 50-64-vuotiailla laskeneet vuodesta 2019-2020, jolta tilastotieto on saatavilla.

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit /1000 asukasta laskivat hieman vuodesta 2019 vuoteen 2021, ollen 1081 kauden päättyessä. Määrä on vertailualuiden korkeimpia.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettujen, 65 -vuotta täyttäneiden määrä on pysynyt suht tasaisena tarkastelujaksolla, ollen 2,3 % vastaavanikäisestä väestöstä. Luku on seutukunnan tasoa vastaava ja muuta maata matalampi. Myös täyttä kansaneläkettä saavien määrä on pysynyt suht tasaisena, ollen 1,7 % vastaavanikäisestä väestöstä ja luku on maakuntatasoista ja lähellä koko maan tasoa.

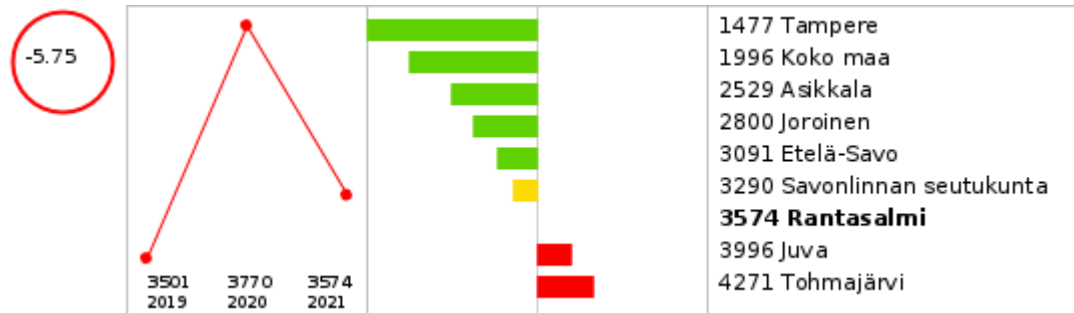
Rantasalmen äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa vuonna 2021 oli 53,7%, joka oli seutu- ja maakuntatasoa korkeampi, mutta koko maata hieman matalampi. Poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä on tarkastelujaksolla laskenut, ollen 5,4/1000 asukasta, joka on vertailualueiden alhaisin.

TALOUS JA ELINVOIMA

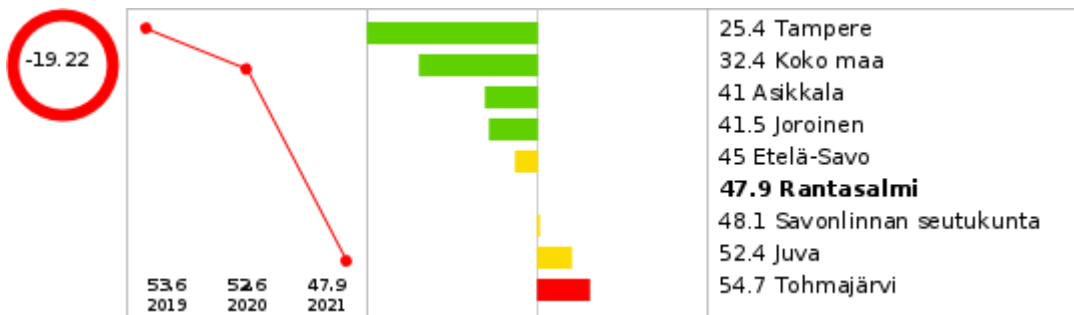
Tulot

% Suunta Vertailu

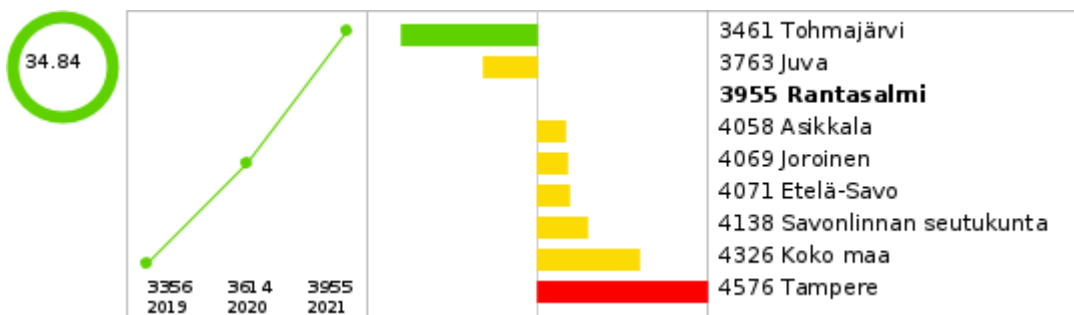
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

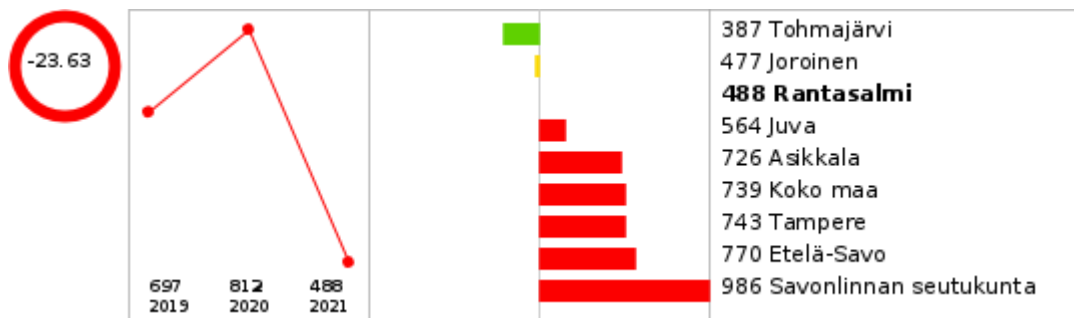
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

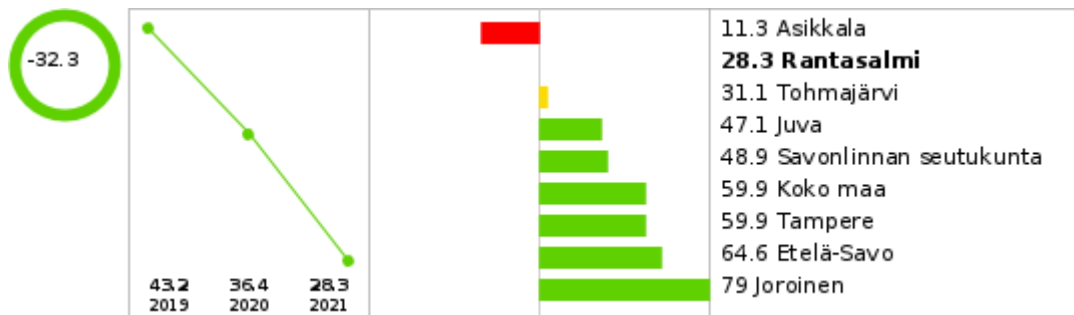
Verotulot, euroa / asukas

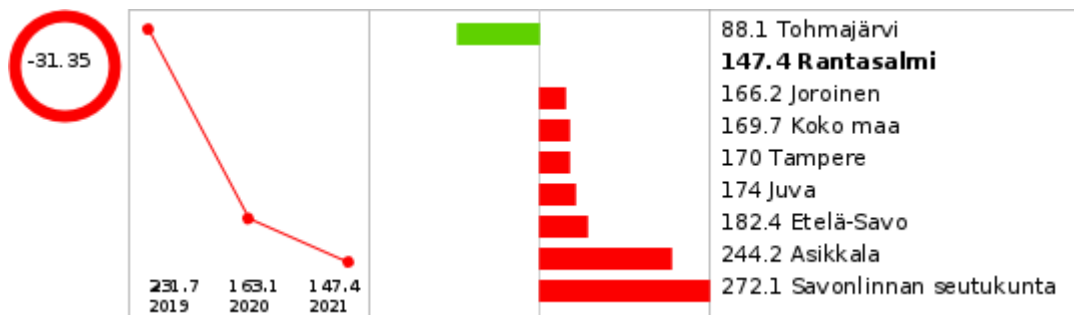
Vuosikate, euroa / asukas

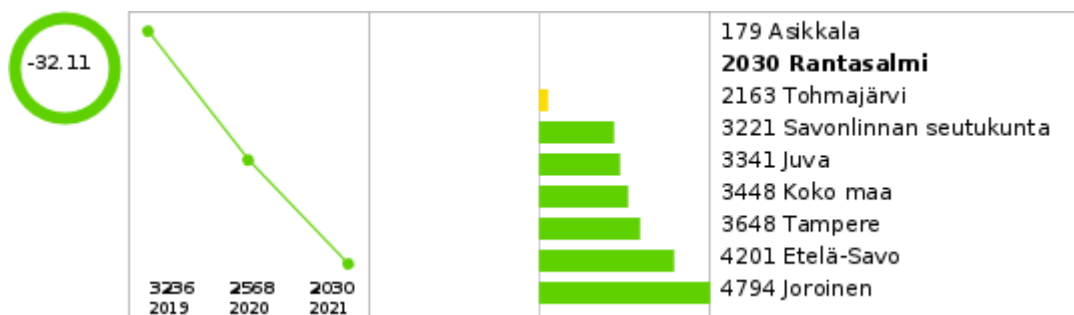
Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Vuosikate, % poistoista

Lainakanta, euroa / asukas

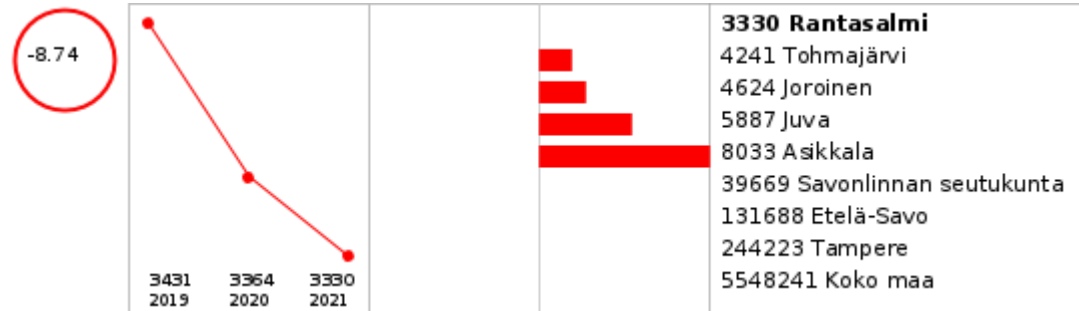
Väestö

%

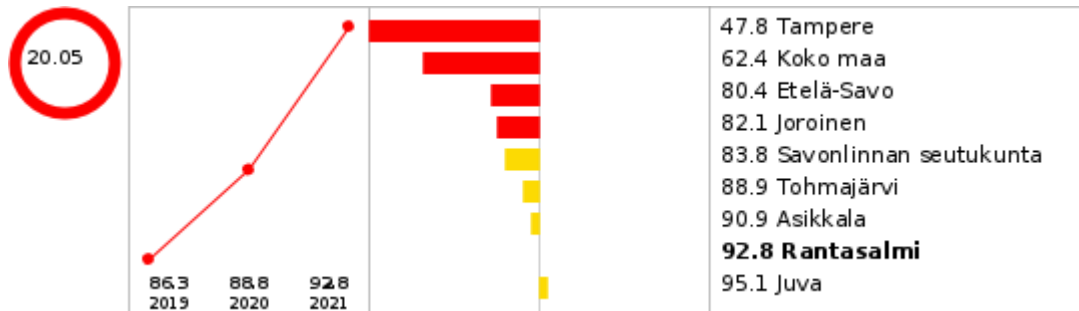
Suunta

Vertailu

Väestö 31.12.

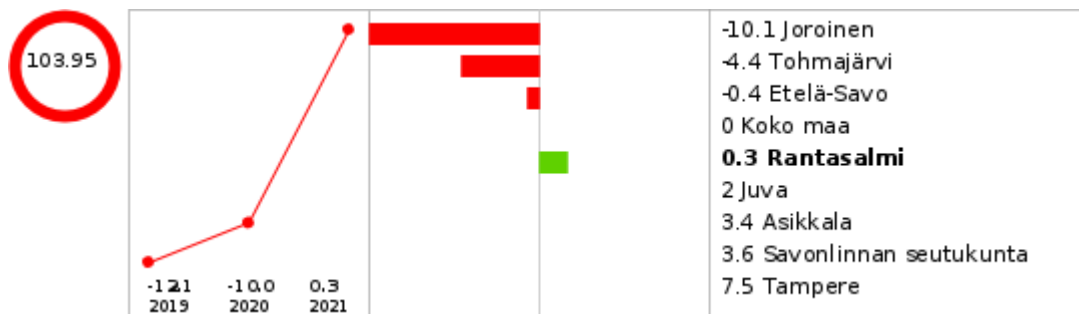
Huoltosuhte, demografinen

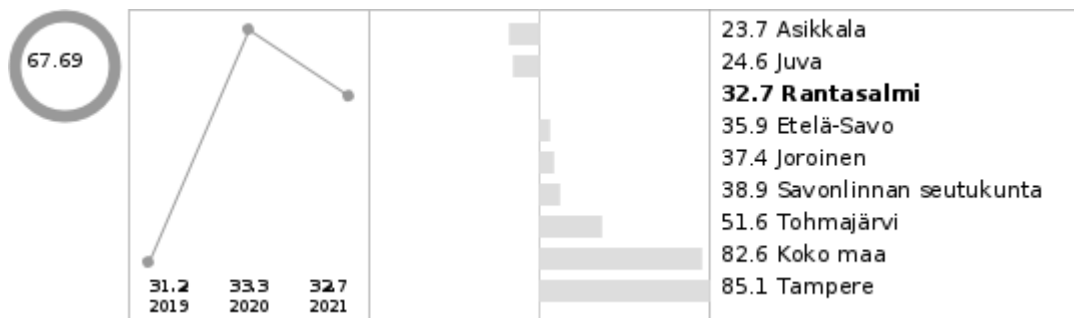
Väestöennuste 2030

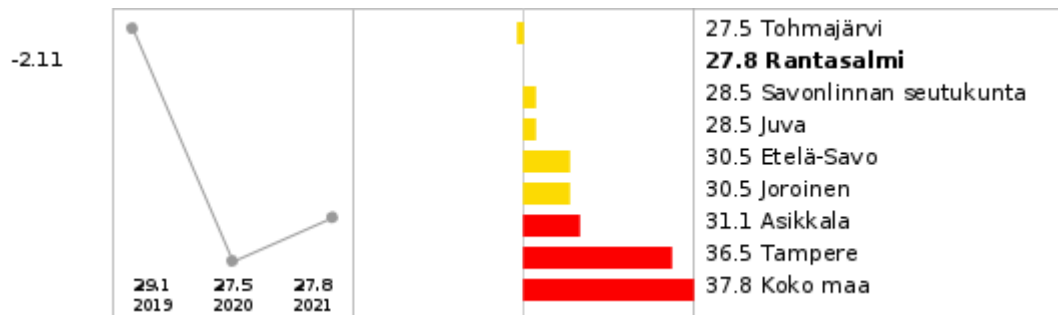
Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

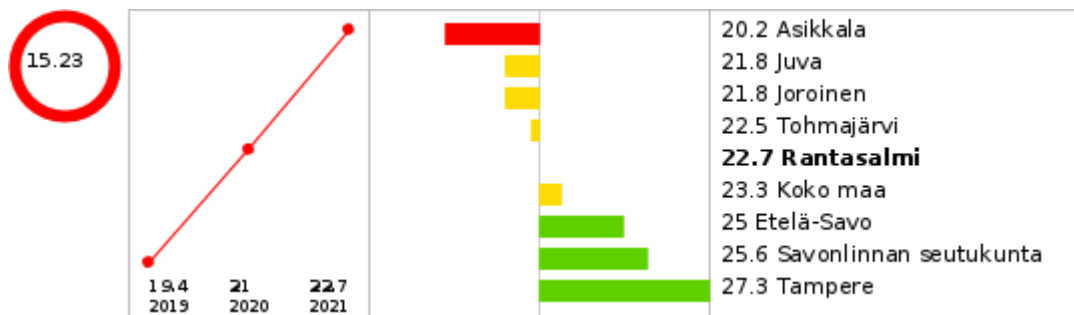
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

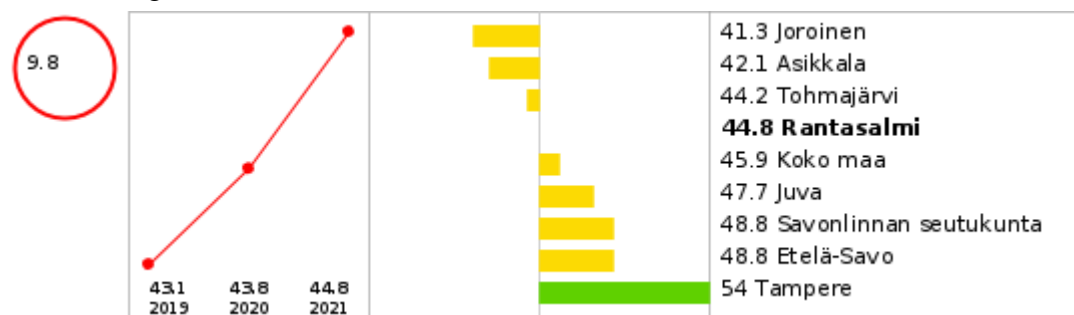
Lapsiperheet, % perheistä

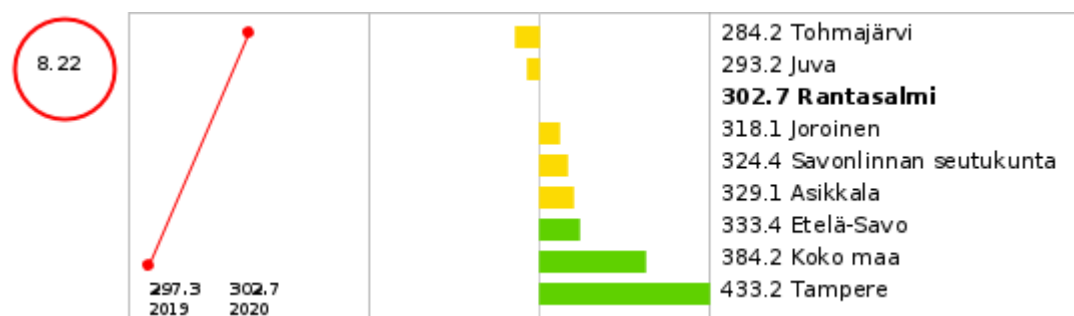
Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

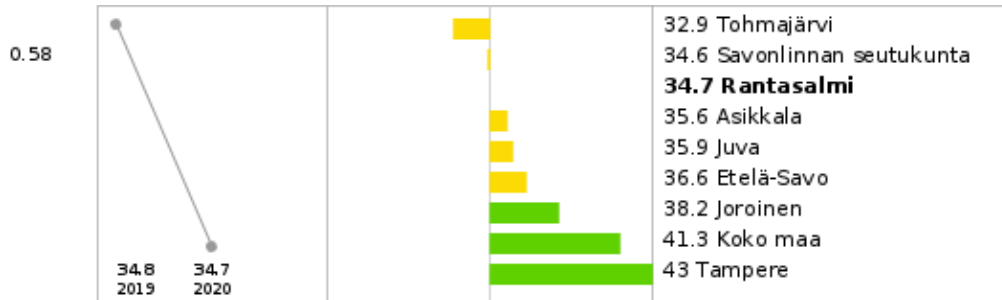
Koulutustasomittain

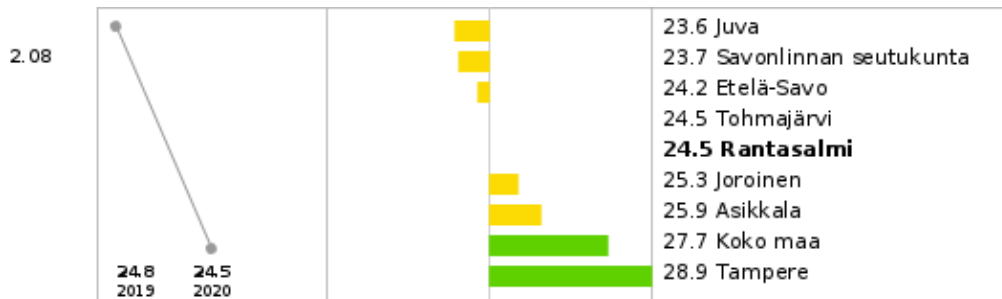
Elinvoima

% Suunta
Työlliset, % väestöstä

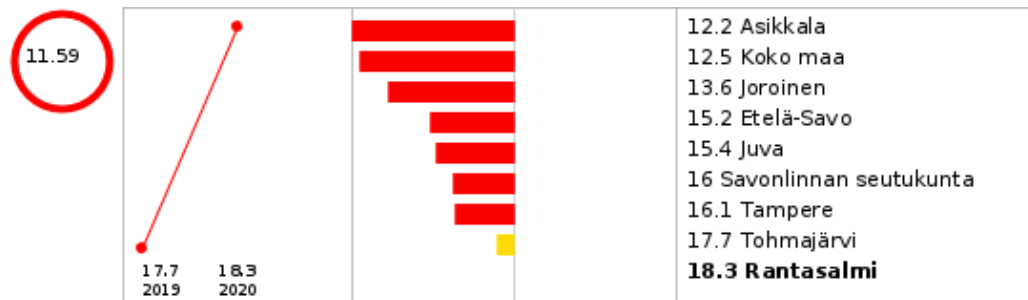
Vertailu

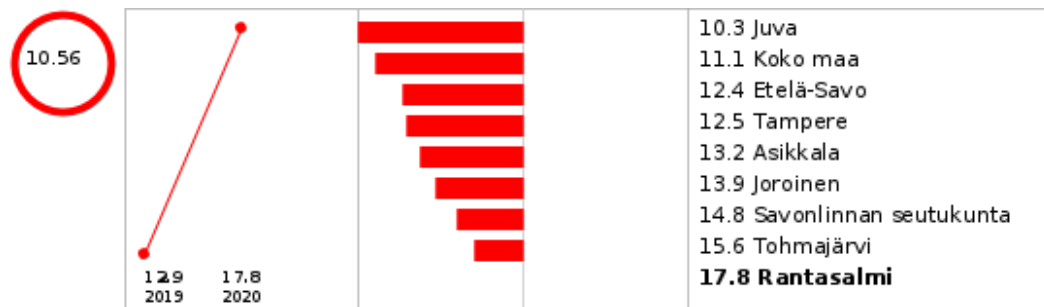
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

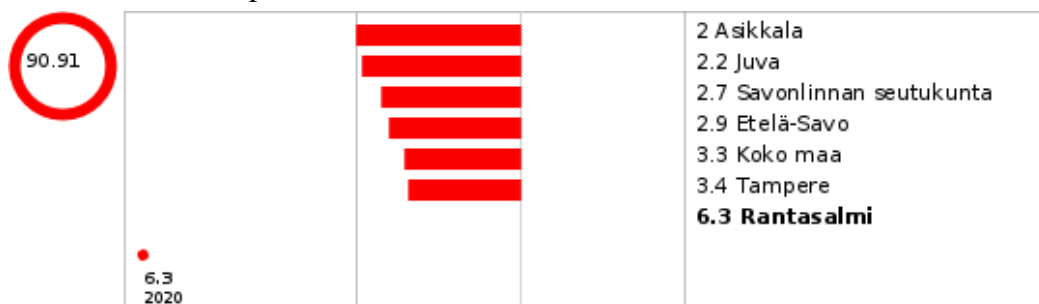
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

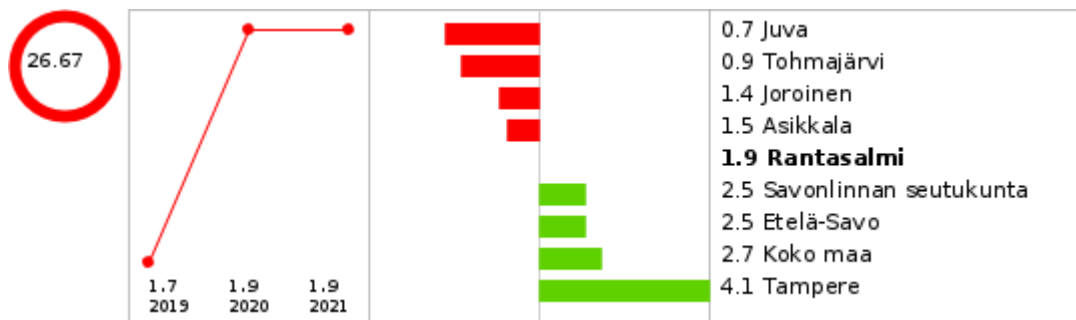
Lasten pienituloisuusaste

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

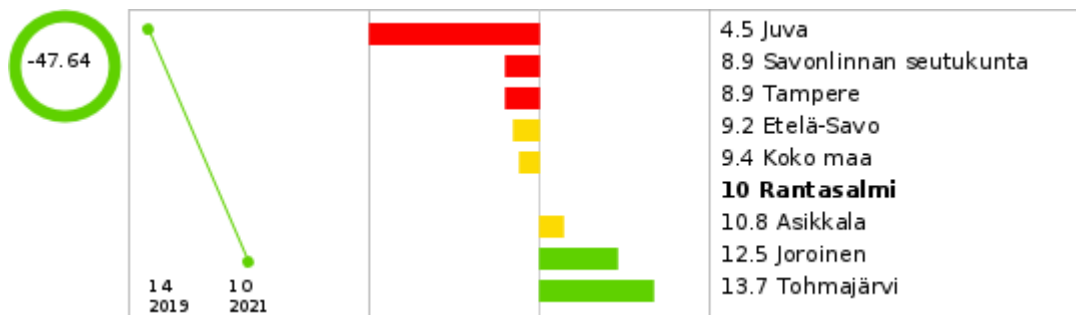

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

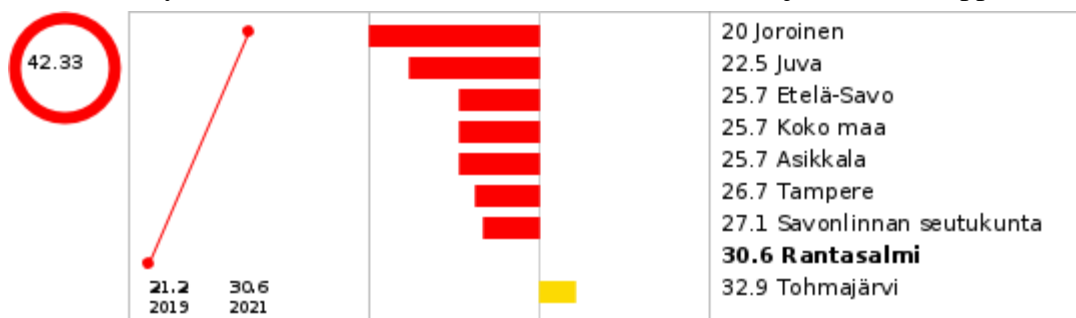
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

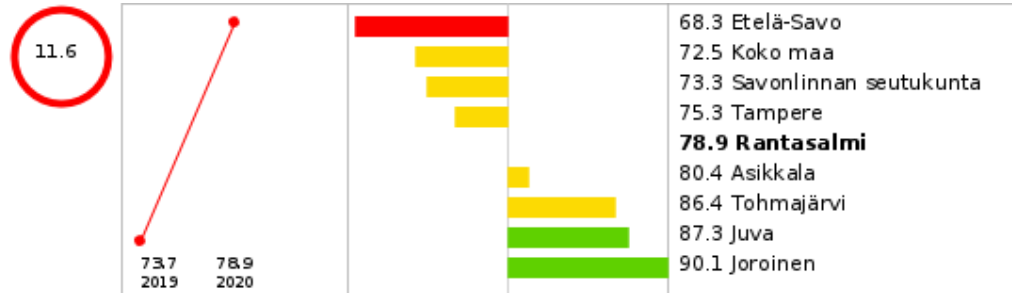
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Päivähoito

% Suunta Vertailu

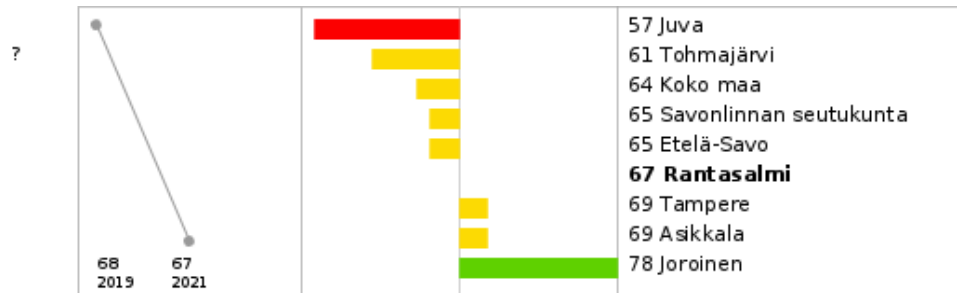
Lasten päivähoitossa olleet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä

Koulu

% Suunta Vertailu

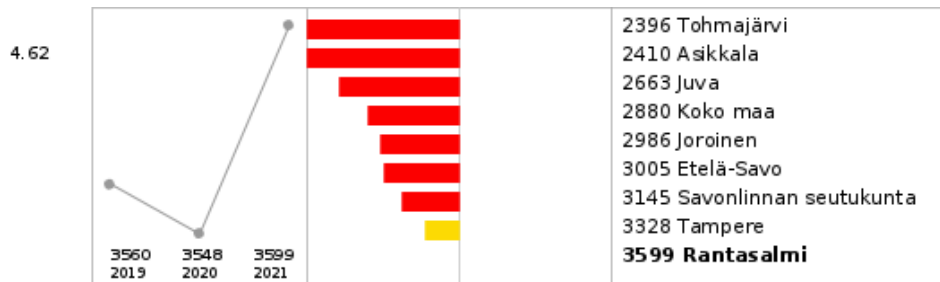
Terveystiedon perustietäminen (TEA) perusopetuksessa, pistemäärä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

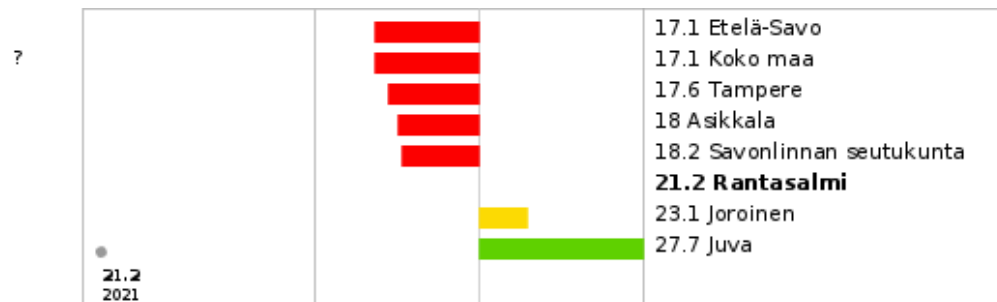

NUORET JA NUORET AIKUISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 18 - 20-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

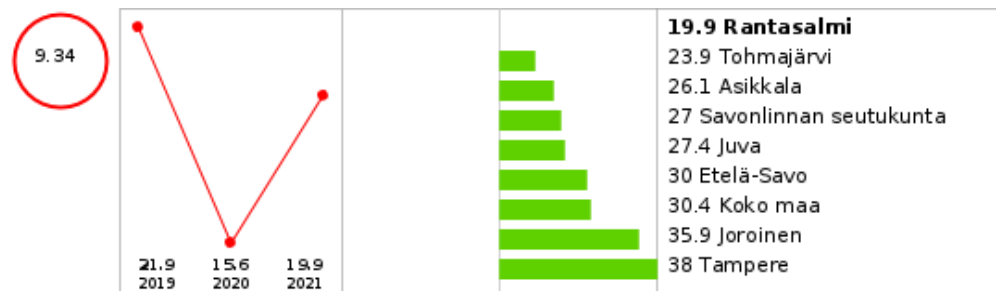

TYÖIKÄISET

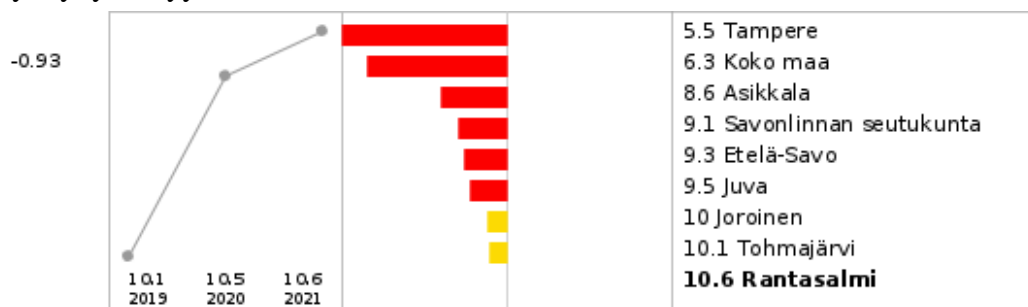
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

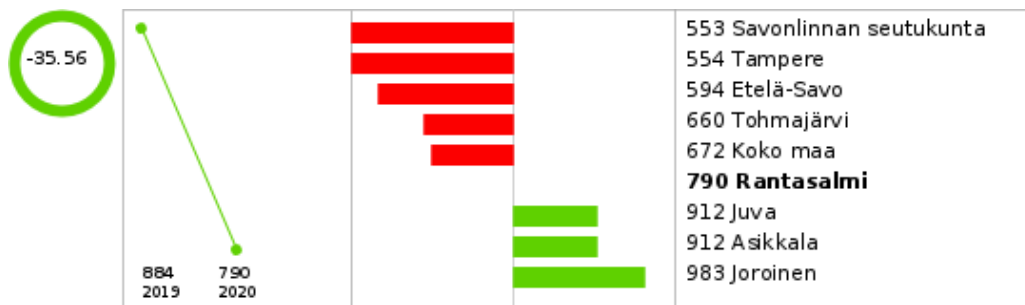
Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

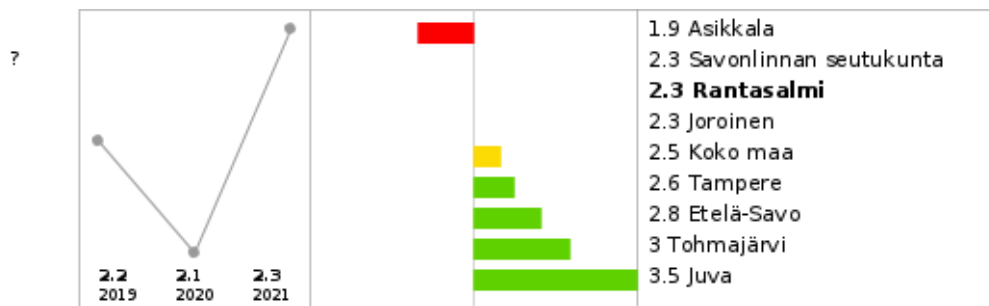

IKÄIHMISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

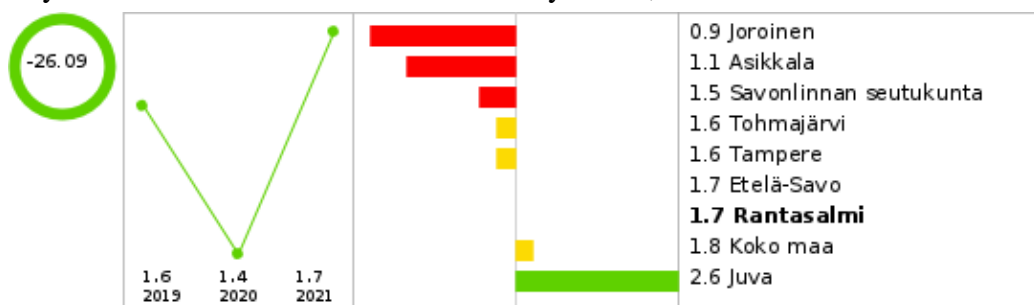
Erytiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

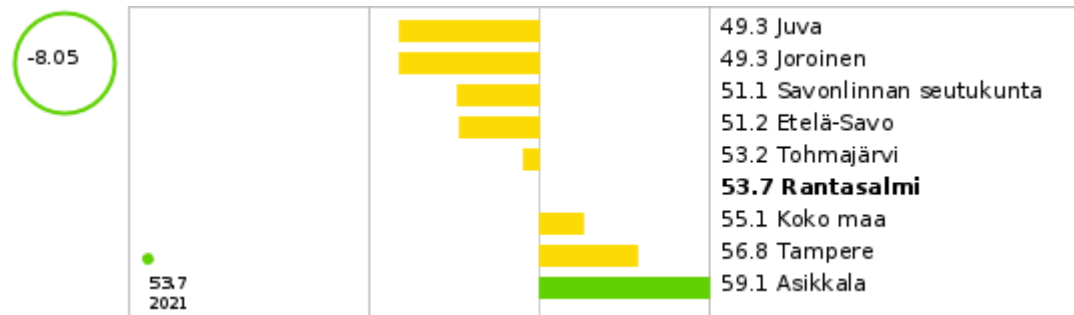

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

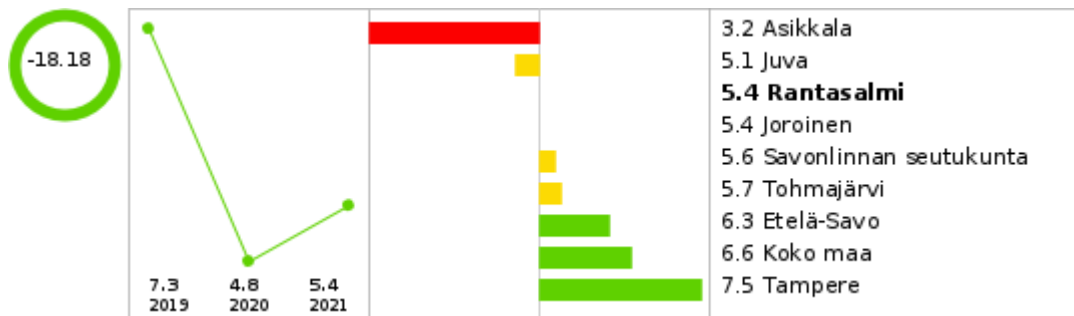
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

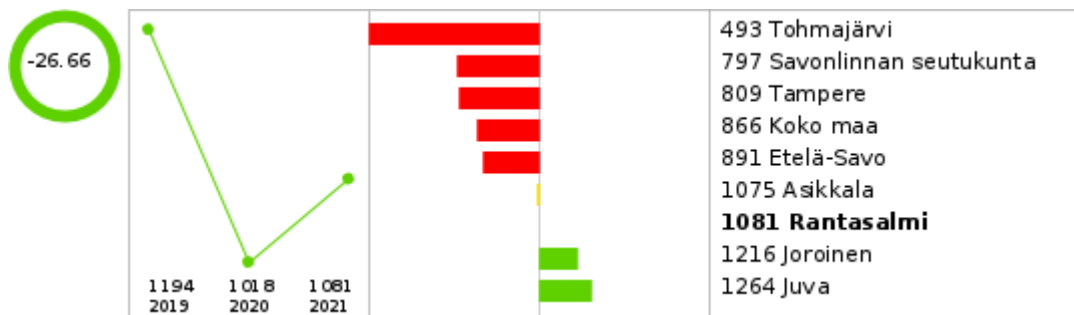
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Kuntastrategiassa 2018-2021 oli asetettu hyvinvointia edistäväksi strategiseksi painopisteeksi vetovoimaisten palveluiden ylläpitäminen ja sen tavoitteiksi lähipalveluiden säilyttäminen, kulttuuripalveluiden esiintuominen, hyvinvointi ja terveys ja liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien kehittäminen.

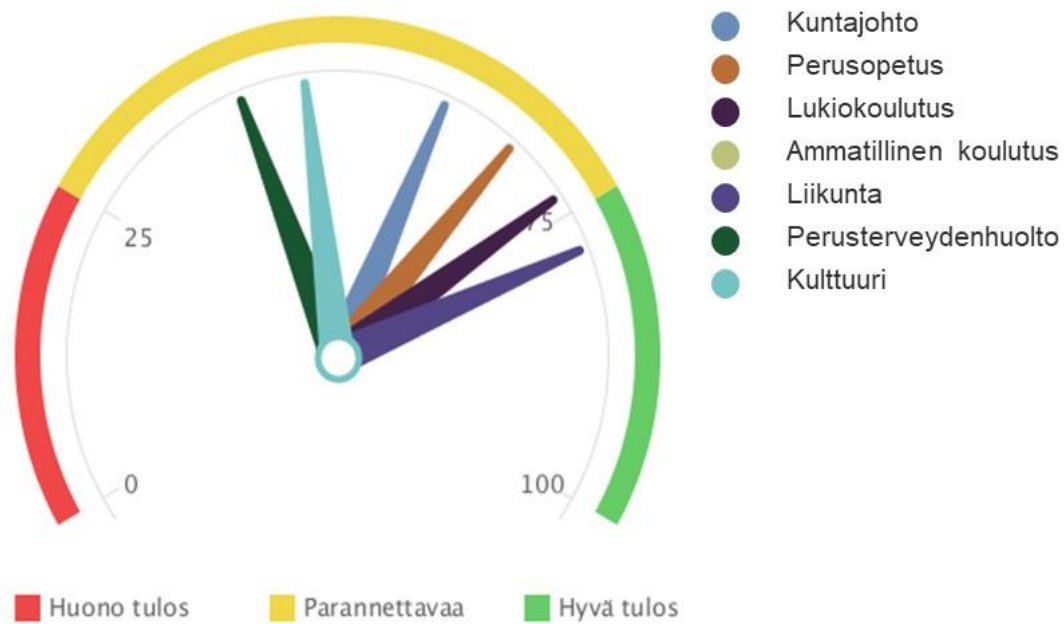
Lähipalveluiden säilyttämisen toimenpiteiksi valtuusto linjasi ammattitaitoisen henkilöstön, tehokkaan edunvalvontatyön (julkisen liikenteen säilyttäminen, tiestön kunnossapito ja sote-palveluiden säilyttäminen), lukion, kansalaisopiston ja kirjaston toiminnan jatkuvuuden turvaamisen, viranomaisten asiointipalveluiden kehittämisen ja palveluiden tarvitsemien toimitilojen kunnossapidon. Liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien kehittämisessä toimenpiteitä olivat harrastustilojen ja paikkojen käytön koordinointi, Scoot Parkin rakentaminen (toteutettiin jo vuonna 2018), liikennepuiston kunnostaminen, Liikkuva koulu -hankkeen ja luonnossa liikkuvan päivähoiton toteuttaminen. Kulttuuripalveluiden esiintuomisessa toimenpiteinä ovat kulttuuristen vahvuuksien esille tuonti viestinnässä ja markkinoinnissa, kulttuuristrategian laatiminen ja taiteiden yön keston pidentäminen ja tapahtumien kohdentaminen eri ikäryhmille.

Suuren haasteen tavoitteiden täysimittaiselle toteuttamiselle asetti vuonna 2019 alkanut koronapandemia, joka keskeytti monta hyvin käyntiin lähtenyttä toimintakokonaisuutta kokonaan ja toimintoja on päästy käynnistämään vasta alkavalla kaudella. Tulosten vertailtavuus jää päätyneeltä kaudelta tästä johtuen haasteelliseksi, koska täyttä panostusta ei ole yhteisössä toimenpiteisiin päästy antamaan.

Keskeiset saavutettu tulokset ovat omatoimikirjaston onnistunut käyttöönotto ja toiminta, yhteispalvelupisteen toteutuminen kirjaston infoon, kunnan ja puhallinorkesterin välinen yhteistoimintasopimus lukion musiikkiteatterilinjan ylläpitämisen ja kuntamarkkinoinnin tueksi, koulujen ja päiväkotien liikuntaan ja ulkoaktiviteetteihin ohjaavat hankkeet ja muut hankepanostukset, Voimaa vanhuuteen -työn jatkuminen ja erityisesti uuden päiväkotiyksikön suunnittelu ja rakentamisen käynnistyminen vuoden 2022 alkupuolella. Asiointipisteen viranomaispalveluista poliisin palvelut irtaantuivat poliisin oman toiminnan sähköiseen palveluun liittyvän kehitystyön myötä. Myös uuden paloaseman suunnittelu vietiin pitkälle päätyneen kauden aikana. Isoimmista investoinneista terveyskeskuksen ja palvelukeskus Mäntylän suunnitellut remontit jäivät pandemian vuoksi toteuttamatta. Talouden säästöt, mm. yhteistoimintaneuvottelujen seurauksena vähentynyt henkilöresurssi, vaikuttivat ajanjaksolla pysyvästi mm. nuoriso- ja kulttuuritoimi palvelujen vähentymiseen siten, että kehittämistyö mm. nuorten osallistamiseen, leirien ja perheretkien toteutus, Taiteiden ilta ja muut tapahtumat jääneet pois tarjonnasta.

Teaviisari 2021 osoittaa, että liikunta on saanut parhaat tulokset Rantasalmen kunnan vertailtavista sektoreista ja terveydenhuollon ja kulttuurin osalta on eniten parannettavaa. Kaikkien sektoreiden yhteenlaskettu arvo on hieman maan keskitasoa heikompi, mutta kunnan perus- ja lukio-opetus ja liikunta ovat maan keskitasoa paremmalla tasolla. Kuntajohdon osalta parannettavaa on erityisesti johtamisessa ja osallisuudessa. Perusterveydenhuollon osalta heikoimmalla tasolla olivat seuranta ja tarveanalyysi ja osallisuus ja hyvällä tasolla olivat voimavarat. Perusterveydenhuollon raportointi siirtyy vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvointialueelle. Kulttuurin osalta parannettavaa on kaikilla mitattavilla osa-alueilla. Uudessa suunnitelmassa on otettu huomioon erityisesti osallistaminen, muita osa-alueita unohtamatta.

Kaikki sektorit : Rantasalmi 2021

Kaikki sektorit : Rantasalmi 2021

	Rantasalmi	Koko maa
Kaikki sektorit	61	68
Kuntajohto	60	78
Perusopetus	67	64
Lukiokoulutus	73	66
Ammatillinen koulutus	..	63
Liikunta	78	72
Perusterveydenhuolto	41	65
Kulttuuri	47	66

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Asetetut painopisteet ja niiden tavoitteet ovat pääosin toteutuneet joko tavoitteen mukaisesti tai tilanteen muuttuessa muuntuen. Tiukka taloudenpito ja koronapandemia vaikuttivat hyvinvointipalveluiden järjestämiseen erityisesti sote -puolella ennalta ehkäisevän työn resurssipulana ja järjestetyn yhteistoiminnan keskeytymisenä ja nuoriso- ja kulttuuritoimessa, jonka kehittämisresurssi karsiutui yt-menettelyjen myötä ja supistui peruspalvelujen (nuorisotila, nuorisovaltuusto, avustukset) ylläpitämiseen. Henkilöresurssin karsiutumisen myötä perinteiset kesäleirit, perhe- ja nuorten retket nuorisotoimessa sekä tapahtumien järjestämiseen osallistuminen kulttuuritoimessa on jäänyt pois. Yleinen hyvinvointikatsaus osoittaaakin, että jatkossa on tärkeää panostaa erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin paikkakunnalla. Tulevan hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitteluun osallistuminen ja tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteensovittaminen kunnan kanssa, on tulevalla suunnitelmakaudella tärkeää, jotta toiminnot ja niiden resurssointi saadaan turvattua. Hyvinvoinnin koordinointiin kannattaa tulevaisuudessa panostaa.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2022-2025

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Rantasalmen kuntastrategia Vuosille 2022 - 2025 ja visio vuoteen 2030

Perustehtävä

- Rantasalmen kunta tähtää kaikessa toiminnassaan kuntalaisten hyvinvoinnin ja alueen elinvoiman edistämiseen tarjoamalla itse ja yhdessä kumppanien kanssa sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla tuotettuja palveluita sekä tarjoamalla mahdollisuuden kuntalaisille osallistua ja vaikuttaa.
- Kuluvalla valtuustokaudella korostuu kunnan rooli elinvoiman, palveluiden, sivistyksen ja kulttuurin vahvistajana sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä.
- Johtamisessa painottuu konsernijohtaminen ja verkostoissa vaikuttaminen.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestäminen siirtyy Etelä-Savon hyvinvointialueelle.

Visio 2030

- Turvallinen arki itsenäisellä Rantasalmella.
- Monipaikkaisuuden mahdollistava digitaalinen ja viihtyisä ympäristö.
- Elävä kunta houkuttelee asukkaita, vierailijoita ja kaupallisia palveluja.
- Luonnonvara-alalla on mahdollisuuksia ennakkoluulottomalle yritystoiminnalle.
- Uusiutuva energiatuotanto merkittävässä roolissa.
- Kehittyvät teollisuus- ja matkailuelinkeinot ovat merkittäviä työllistäjiä kuten Järvisydän, PEL-Tuote Oy yms.
- Määrällisen kasvun tavoittelu on käännetty laadullisen kehityksen suuntaan.
- Monipuoliset ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet.
- Yhteistyötä on vahvistettu sidosryhmien kanssa.
- Yhteisöllisyys, nopea reagointi ja osallistaminen on edelleen hyvällä ja korkealla tasolla.

RANTASALMI

Strategia 2025

Päämäärät	Strategiset mittarit	Strategiset avaukset
Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus tapahtumien, kohtaamisen, asumisen ja palvelujen keskipisteinä	<ul style="list-style-type: none">• työikäisten määrä (kpl)• tapahtumat• asukastytyytyväisyys	<ul style="list-style-type: none">• Rantapuiston ja torialueen edelleen kehittäminen• Nuorten kohtauspäikän järjestelyt• Kuntalaisten olohuoneen järjestelyt
Kestävä kuntatalous ja resurssivias toiminta itsenäisyyden ja tulevaisuusinvestointien turvana	<ul style="list-style-type: none">• vuosikate/poistot (%)• investointien tulorahoitusosuus (%)• konsernin lainakanta (€/as)• kunnan kiinteistöjen energiankulutus	<ul style="list-style-type: none">• Organisaation ja palveluprosessien uudistaminen muuttuvassa toimintaympäristössä• Kustannustietoisuuden lisääminen• Tuottavuuden parantaminen
Yrittämiseen ja työnteekoon kannustaminen erityisesti matkailuelinkeinossa ja luonnonvara-alalla	<ul style="list-style-type: none">• yritysten nettomäärä (kpl)• työpaikkaomavaraisuus (%)• työllisyysaste (%)• matkailuuden EU-tuet (€)• Yritysten Investoinnit (€)	<ul style="list-style-type: none">• Yritys- ja työelämäpalveluiden saatavuus paikkakunnalla turvataan organisaatioiden tulevaisuus uudistuksissa• Työvoiman saatavuutta tehostetaan markkinoityhteistyöllä yritysten kanssa• Työvoiman tarvittava koulutustaso turvataan tehostetulla yhteistyöllä koulutuslaitosten kanssa• Osallistutaan paikkakunnan tietoverkkojen kehittämistä tukeviin rakentamishankkeisiin• Alueen saavutettavuudessa painotetaan koulu- ja työmatkaliikenteen sekä tieinfran kunnossapidon turvaamisen lisäksi matkaketjujen parantamiseen tähtääviä toimenpiteitä• Palvelusetelien käytön laajentaminen• Lukioiden matkailulinjan kehittäminen
Kuntalaisten omatoimisuus ja aktiivisuus aineettomana voimavarana	<ul style="list-style-type: none">• kunnan someilmiin seuraajat (kpl)• kansalaisopiston, kirjaston ja kuntosalin käyttäjämäärät (kpl)• kulttuuriin kokoukset (kpl)• aktiiviset yhdistykset (lk)	<ul style="list-style-type: none">• Osallistuvan budjetoinnin hyödyntäminen mm. opintoseitelti aikuisten harrastamisen toteuttamisessa• Aktiivinen yhteistyö sidosryhmien kanssa

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

[RANTASALMEN LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA 2022-2023.pdf](#)

Suunnitelman strategiset painopistealueet ovat:

1. Perhekeskustoimintamallin ylläpitäminen
2. Yhteistyön lisääminen siten, että asiakkaan/asiakasperheen osallisuus ja vaikuttamismahdollisuus lisääntyvät.
3. Koululaisten ja opiskelijoiden hyvinvointi ja koulussa viihtyminen.

Vanhustenhuollon strategian päivitys alkaa syksyllä 2022.

Rantasalmen kunnan kulttuuristrategia on päivitettävänä.

Kunnan elinvoimaohjelma on päivitettävänä.

Kunnan liikuntastrategia on päivitettävänä.

[Kotoutumisohjelma 2021-2025 Savonlinnan seutu.pdf](#) on hyväksytty alkuvuodesta 2022.

6 Hyvinvointisuunnitelma

Elävä kunta ja viihtyisä kuntakeskus

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Rantapuiston kehittäminen	rantaraitin jatkaminen Kinnulanmäen puoleiselle kaava-alueelle esteettömyysseikat huomioiden	kehittämispäällikkö, Järvi-Saimaan Palvelut Oy	rantaraitti on valmistunut vuoden 2025 loppuun mennessä
	avantouintipaikan perustaminen	Järvi-Saimaan palvelut/ liikuntapalvelut ja kehittämispäällikkö	avantouintipaikka on rakennettu vuoden 2022 loppuun mennessä
Torialueen kehittäminen	korttelin kaavoituksen ajan tasalle saattaminen	kaavoitustyöryhmä	kaavamuuotos on valmis vuoden 2024 loppuun mennessä
	torisuunnitelman laatiminen	kehittämispäällikkö, suunnittelutyöryhmä	torisuunnitelma on valmis vuoden 2024 loppuun mennessä
	torisuunnitelman toteuttaminen	kehittämispäällikkö, Järvi-Saimaan Palvelut Oy	torisuunnitelman mukaisia toimenpiteitä viety investointi-ohjelmaan ja suunnitelman toteutus on aloitettu vuoden 2025 loppuun mennessä
Luonto- /ulkoliikuntakohteiden käytön lisääminen	karttojen päivitys ja kohde-esittelyt	Järvi-Saimaan Palvelut Oy/liikuntapalvelut	karttojen päivitys ja kohde-esittelyt on tehty vuoden 2024 loppuun mennessä
	liikuntapisteiden keräysmallin luominen ja käyttöön otto	Järvi-Saimaa Palvelut Oy/liikuntapalvelut	liikuntapisteet ovat käytössä vuoden 2023 loppuun mennessä
	kohteiden markkinointi kunnan kanavissa	Järvi-Saimaan Palvelut Oy/liikuntapalvelut, kehittämispäällikkö ja yrityskoordinaattori	näkyvyys markkinointikanavissa tykkäykset kävijämääräseuranta maastossa
	pyöräilyreittien kehittäminen	Järvi-Saimaan Palvelut Oy/liikuntapalvelut, kehittämispäällikkö	maastoreitti Rantasalmen kirkonkylä-Porosalmi on toteutettu vuoden 2025 loppuun mennessä pyöräilyreitit on päivitetty karttamateriaaliin vuoden 2024 loppuun mennessä

	urheilukentän käyttöasteen nosto, erityisesti lasten harrastustoiminnan monipuolistaminen	Järvi-Saimaan Palvelut Oy/liikuntapalvelut, järjestöt	eri-ikäisille suunnattu toiminta on lisääntynyt
	koirapuiston perustaminen	kehittämispäällikkö, Järvi-Saimaan Palvelut Oy	koirapuisto on käytössä vuoden 2023 aikana
Nuorten kohtaamispaikan järjestelyt	tilajärjestelyn suunnittelu ja toteutus	kehittämispäällikkö, nuorisotoimi, Järvi-Saimaan Palvelut Oy	nuorten kohtaamispaikka on toiminnassa vuoden 2024 loppuun mennessä
	Nuokkarin tilojen jatko ja monitoimitilan järjestäminen	kehittämispäällikkö, nuorisotoimi, Järvi-Saimaan Palvelut Oy	tilajärjestelyjen suunnitelma on valmis vuoden 2023 loppuun mennessä
Kuntalaisten olohuoneen järjestelyt	toimitilaratkaisun hakeminen kaikenikäisiä palvelevasta kuntalaisten kokoontumistilasta, jossa myös kulttuuritoimintojen mm. näyttelyiden järjestämismahdollisuus	hallintopäällikkö, kehittämispäällikkö, Järvi-Saimaan Palvelut Oy	toimivat tilat ovat käytössä vuoden 2023 loppuun mennessä

Kestävä kuntatalous ja resurssiviisas toiminta

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Organisaation uudistaminen ja palveluprosessien uudistaminen	riittävän organisaation turvaaminen palvelutuotannossa	hallintopalvelut, kunnanjohtaja	palvelut pystytään tuottamaan toimialoilla
	sähköisten palvelujärjestelmien käyttöön otto ja monipuolistuminen	hallinto- ja palveluiden toimialat, rakennusvalvonta	käytössä olevien sähköisten palvelujärjestelmien määrä
	hallittu siirtymä hyvinvointialueen käynnistyessä	kaikki toimialat, Etelä-Savon hyvinvointialue	yhteistyöverkostot hyvinvointialueen palvelutoimijoiden kanssa luotu ja toimivat

Yrittämiseen ja työntekoon kannustaminen

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Palvelusetelin käytön laajentaminen	palvelusetelit aikuisten harrastamiseen	hallintopalvelut	palvelusetelit yritys palveluntarjoajana/ palvelusetelit kaikki
Työmarkkinoiden kohtaantohaasteisiin ja työvoimapulaan ratkaisujen hakeminen	yritysten työvoimatarpeiden kartoittaminen	yrittäjät, yhdistykset, TE-toimisto, Etelä-Savon hyte-alue, oppilaitokset, työllisyysneuvonta ja yrityskoordinaattori	työllisyysaste nostaminen 64 %sta 67 %iin
	vapaana olevan työvoiman työllistymisen edistäminen		työttömyysprosentti alle 7 %
Yrittäjyyskasvatuksen edistäminen	koulutusyhteistyöhön panostaminen	yhdistykset ja työllisyysneuvonta	rekrytilaisuus järjestetty 1 kerta/vuosi
	yhdistysten roolin vahvistaminen työllisyyden hoidossa		järjestyneiden työpaikkojen lukumäärä
Yrittäjyyskasvatuksen edistäminen	yrityskylätoiminta järjestetään vuosittain	rehtori, vastuuopettajat	yrityskyläkäynnin on järjestetty vuosittain
	4H -yrityskasvatuksen toimintojen edistäminen	4H-yhdistys, nuorisotoimen avustukset	4H-yritystoimintaa on vuosittain käynnissä

	lukion matkailulinjan yhteistyö paikallisten matkailuyritysten kanssa	lukion talousarvio	opintoretket yrityksiin, käyntikerrat/v työharjoittelupaikat yrityksissä, kpl/v
--	---	--------------------	--

Kuntaisten omatoimisuus ja aktiivisuus

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Osallistava budjetointi	nuorten osallistamishanke	AVI:n hankerahoitus + nuorisotoimen omavastuuosuus	hankkeen toteutuma
	palvelusetelit aikuisten harrastamiseen	hallintopalvelut	myönnettyjen palvelusetelien määrä, kpl
	kuulemistilaisuudet	eri hallinnon alat, kunnahallitus, kunnanvaltuusto	järjestetyt kuulemiset
Aktiivinen yhteistyö sidosryhmien kanssa	tapahtumat/tilaisuudet eri järjestöjen kanssa hyvinvointia edistävin tekein	hyvinvointikoordinaattori, palveluiden toimiala, kirjasto ja liikuntapalvelut, vanhus- ja vammaisneuvosto, eläkejärjestöt, puhallinorkesteri, RU ja kylä- ym. yhdistykset eri toimialojen avustukset ja erilliset talousarviovaraukset	järjestettyjen tapahtumien ja tilaisuuksien määrä
	kolmannen sektorin toiminnan tukeminen	toiminta-avustukset, hallinto ja palveluiden toimiala	jaettujen avustusten määrä /vuosi
	tiedonkulun tehostaminen	eri toimialat, yhdistystoimijat	tapahtumatieto on helposti saatavilla ja kanavia osataan käyttää mm. sähköiset kalenterit ja verkkosivut järjestötapaamiset 1-2 *v yrittäjien aamukahvitilaisuudet 4 - 6 * v
Omaehtoisen liikumisen lisääminen	suorituspisteiden keräyskampanjat	Järvi-Saimaan Palvelut Oy/liikuntapalvelut, kehittämisspäällikkö ja yrityskoordinaattori	kävijämäärät pisteenkerääjämäärä
	vuoden ajan mukaista toiminnan markkinointia lisätään		
	koulumatkapyöräilyyn kannustaminen	hankerahoitus koulun pyörätelineinvestointiin ja budjettivaraus koulupäivän aikaisiin siirtymiin käytettävien pyörien hankintaan, kehittämisspäällikkö, peruskoulun ja lukion rehtorit, Järvi-Saimaan Palvelut Oy	koulukeskuksen pyörien säilytystelineistö on päivitetty ja pyöriä hankittu 10 kpl koululaisten käyttöön vuoden 2023 loppuun mennessä
	lasten ja nuorten liikuntamahdollisuuksien lisääminen leikkipuiston kehittämisen ja ohjatun toiminnan lisäämisen kautta	palveluiden toimiala, varhaiskasvatus ja järjestöt	leikkipuisto on uusittu vuoden 2025 loppuun mennessä alle kouluikäisille on järjestetty ohjattua liikuntatoimintaa viikoittain

	kirjastosta ja kirjastoautosta lainattavien liikuntavälineiden lisääminen	kirjasto, liikuntapalvelut, yrityslahjoitukset	lainattavien liikuntavälineiden lainausmäärä/vuosi
	kirjaston kuukausittainen liikuntavinkki		toteutuneet liikuntavinkit
Henkisen hyvinvoinnin edistäminen	ohjatun toiminnan, liikunnan ja muun kurssitoiminnan toteuttaminen kuntakeskuksessa ja kylillä	liikuntapalvelut, kansalaisopisto, yhdistykset	kurssien määrä kirkonkylällä ja kylillä, osallistujamäärät
	kouluterveydenhuollossa IPC -ohjauksen käyttöönotto nuorten ennaltaehkäisevän mielenterveytyksen tukemisessa	kouluterveydenhoitaja ja -kuraattori	menetelmä on otettu käyttöön vuoden 2023 aikana asiakkuuksien lukumäärä
	koulujen painopisteet koululaisten ja opiskelijoiden hyvinvointi ja koulussa viihtyminen	koulujen talousarviot, rehtorit	kouluterveyskysely
	mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimintapaikka Kompassin toiminnan edistäminen	terveyspalvelut, työllisyysneuvonta	viikottaista toimintaa tarjolla asiakkaille
	Kirjasto ja kirjastoauto edistävät lukemista, itsensä kehittämistä ja ymmärtämistä, tiedonhankintaa ja sosiaalista kanssakäymistä	kirjasto, yhdistykset, kansalaisopisto	kirjaston ja kirjastoauton asiakasmäärä digineuvonnan ja tapahtumien määrä
	Kirjasto tarjoaa tiloja oppimiseen ja kansalaistoimintaan ja edistää demokratiaa		
Voimaa vanhuuteen -toiminta	TaloTsemppari -toiminnan käynnistäminen	terveyspalvelut, hyvinvointikoordinaattori, järjestöt	toimijoiden lukumäärä
	vertaisohjaajien ja ulkoiluystävien löytäminen ja kouluttaminen ikäihmisten liikkumisen tueksi	terveyspalvelut, vanhus- ja vammaisneuvosto, järjestöt	vertaisohjaajien ja ulkoiluystävien lkm
	Käskynkkä -toiminnan ylläpito	terveyspalvelut, vanhus- ja vammaisneuvosto, järjestöt	Käskynkkä -toiminta toteutuu viikoittain ja vapaaehtoisten määrä on kasvanut
	päivätoiminnan uudelleen käynnistäminen ja tarvittavat tilajärjestelyt	terveyspalvelut, järjestöt	päivätoimintaa tarjolla viikoittain
Systeemisen työotteen käyttöönotto lastensuojelutyössä	sosiaalityö: Yhteistyön lisääminen siten, että asiakkaan/asiakasperheen osallisuus ja vaikuttamismahdollisuus lisääntyvät	Hyvinvointialue /lapsiperheiden sosiaalityö/ lastensuojelu	asiakkuuksien lukumäärä

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Hyvinvointityöryhmän jäsenet ovat kunnanhallituksen jäsen Sanni Kemppainen, rehtori Antti Turkki, koulukuraattori Ann-Helena Koivunoro, avoimen varhaiskasvatuksen ohjaaja Jenna Roponen, työllisyysohjaaja Raija Hirvanen, liikuntapaikkamestari Arto Tileus, fysioterapeutti Pauliina Silvennoinen Suomen Terveystalo Oy ja hyvinvointityöryhmän koordinaattori ja kehittämispäällikkö Johanna Keränen.

8 Suunnitelman hyväksyminen

Laaja hyvinvointikertomus on hyväksytty palvelulautakunnassa xx.xx. 2022 § x , kunnanhallituksessa xx.xx.2022 § x ja kunnanvaltuustossa xx.xx.2022 § x.